
İnternet Daire Başkanlığı

23Kasım2007-
23Kasım2008
Faaliyet Raporu

Rapor No:1

FAALİYET
RAPORU

Daire Başkanlığı
İNTERNET

Internet hava gibidir. Varlığı ancak yokluğunda hissedilir.

SUNUŞ

İnternet hava gibidir. Varlığı ancak yokluğunda hissedilir. İnternet, iletişimin en önemli olgu haline geldiği günümüzde, bunun somutlaştığı en çarpıcı kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dünyada ve Avrupa Birliği ülkelerinde İnternet ortamında işlenen belirli suçlara (Çocukların cinsel istismarı, ırkçılık v.b.) yönelik önleyici tedbirler alınması amacıyla farklı adlarla da olsa genelde bağımsız ve özerk yapıların oluşturulduğu görülmektedir. İnternet ortamında işlenen, suçların hızlı bir şekilde artışı, bu suçların işlenmesindeki kolaylığa karşın ortaya çıkarılmasındaki zorluklar, toplumsal açıdan doğabilecek zararların sonradan telafisinin mümkün olmaması, bu konuda acilen etkin mücadele edecek kurumsal bir yapının oluşturulmasını zorunlu kılmıştır.

Bu amaçla 04.05.2007 tarihli ve 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele edilmesi Hakkında Kanun" 23.05.2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yasa bu alandaki boşluğu doldurma ve düzenleyici etkileri yönüyle bir ilktir. Bu yasa ile kuruluşu gerçekleştirilen Dairemiz 23 Kasım 2008 tarihi itibariyle birinci yılını tamamlamıştır.

Bilindiği üzere, bilişim teknolojileri ve sunduğu hizmetler, nitelikleri gereği sadece ulus devletleri değil, tüm uluslar arası toplumu etkilemektedir. Bu nedenle, diğer ülkelerle ve uluslar arası örgütlerle bu alanda işbirliği ve koordinasyon yapılarak, bilişim ve İnternet teknolojilerinin ortaya çıkardığı bu yeni ortama uyum sağlanması gerekmektedir. 5651 sayılı Kanun, 8. maddede belirtilen suçların İnternet ortamında işlenmesini önlemek amacı ile diğer ülke muadil kuruluşları ve uluslar arası örgütlerle gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlama görevini de düzenlemektedir.

İnternetin dağıtık yapısını dikkate alarak, Kanunların bize verdiği yükümlülükleri etkin ve verimli çalışarak yerine getirmek temel prensibimizdir. Toplumun bu alandaki ihtiyaç ve talepleri, verilen hizmetin hesap verilebilir yönetim anlayışı ile değerlendirilmesi son derece önem arz etmektedir. İnsan haklarına saygılı, katılımcı, şeffaf, hesap verebilir, güvene dayalı çalışma ortamı sağlamayı hedefliyoruz. Daire Başkanlığımızda tek yönlü bir yönetim tarzı yerine idarenin etik değerlere bağlılığı ve hep birlikte yönetmeyi esas alan yönetimi tercih ediyoruz. Kurumumuzda olduğu gibi, çalışmaların her aşamasında teknolojik imkanları ve özellikle e-devlet uygulamalarını önemsiyor ve bunları etkin bir şekilde kullanıyoruz. Bunun somut örnekleri yetkilendirme ve toplu kullanım sağlayıcılara yönelik hazırlanan veri giriş ekranlarının ilgililerin kullanımına sunulmasıdır. Tüm çalışanlarımızın ortak çaba ve katkısıyla elde edilebilecek bu amaç ve hedeflere ulaşma doğrultusunda, çalışmalarımızın bir envanteri niteliğini taşıyan ve dairemizin ilk yılını kapsayan "İnternet Daire Başkanlığı 2008 Yılı Faaliyet Raporu"nu takdirlerinize sunuyoruz.

Faydalı olması dileğiyle.

Osman Nihat ŞEN

Daire Başkanı

FAALİYET
RAPORU

Daire Başkanlığı
İNTERNET

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	- 3 -
İÇİNDEKİLER	- 5 -
ÖNSÖZ	- 7 -
GENEL BİLGİLER	- 8 -
MİSYONUMUZ	- 8 -
VİZYONUMUZ	- 8 -
TEMEL İLKELER	- 9 -
AMAÇ VE HEDEFLER	- 9 -
POLİTİKA VE ÖNCELİKLER	- 9 -
POLİTİKA VE ÖNCELİKLER	- 10 -
HUKUKSAL DAYANAKLAR	- 10 -
5651 SAYILI YASANIN İÇERİĞİ VE ÖNEMİ	- 11 -
KURULUŞ SÜRECİ	- 13 -
GÖREV VE SORUMLULUKLAR	- 15 -
İNSAN KAYNAKLARI	- 18 -
ULUSLARARASI ÇALIŞMALAR	- 20 -
ÜSTÜNLÜKLER	- 20 -
ZAYIFLIKLAR	- 21 -
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	- 21 -
YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER	- 22 -
BİLGİ İHBAR MERKEZİ İŞLEMLERİ	- 22 -
TEKNİK DEĞERLENDİRME İŞLEMLERİ	- 22 -
HUKUKİ DEĞERLENDİRME İŞLEMLERİ	- 22 -
ERİŞİM ENGELLEME İŞLEMLERİ	- 24 -
İÇERİK FİLTRELEME İŞLEMLERİ	- 25 -
YETKİLENDİRME İŞLEMLERİ	- 27 -
KOORDİNASYON FAALİYETLERİ	- 28 -
BAŞKANLIĞIMIZIN DİĞER ÖNEMLİ ÇALIŞMALARI	- 30 -
GÜVENLİ İNTERNET ANKETİ	- 30 -
VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ	- 30 -
HEDEF KİTLE	- 30 -
SORU SİSTEMATİĞİ	- 30 -
HEDEFLER	- 31 -

<i>SONUÇLAR</i> -----	31 -
<i>SORU@TIB.GOV.TR</i> -----	31 -
İSTATİSTİKLER -----	33 -
<i>İHBAR İSTATİSTİKLERİ</i> -----	33 -
<i>ERİŞİM ENGELLEME İSTATİSTİKLERİ</i> -----	34 -
<i>YER SAĞLAYICI İSTATİSTİKLERİ</i> -----	38 -
<i>YER SAĞLAYICI BAŞVURULARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI</i> -----	39 -
<i>EVRAK İSTATİSTİKLERİ</i> -----	39 -
<i>SORU@TIB.GOV.TR'YE SORULAN SORU İSTATİSTİKLERİ</i> -----	40 -
SON NOT -----	41 -

ÖNSÖZ

Neyin doğru neyin yanlış olduğu karıştırılan internet ortamında vatandaşlarımızın, özellikle de gençlerimiz ve çocuklarımızın İnterneti ETKİN, GÜVENLİ ve DOĞRU bir şekilde kullanabilmelerine katkı sağlamak, İnternetin kullanım kalitesini yükseltmek, adaletin, huzurun sağlanmasına etkin destek vermek için hizmet sunmaktayız.

Hesap verebilen şeffaf bir yönetim anlayışından hareketle çalışmalarımızın değerlendirilmesi, hatalarımızın tespiti ile düzeltilmesine katkı sunması amacıyla bu çalışmayı hazırladık. Bu amacı hedeflerken "Basiretli, Adaletli, Şahsiyetli, Akıllı ve Ketum" çalışmayı ilke edinerek, yola çıktık. Bütün bu çalışmalarda kurumun teknolojik imkanlarından azami düzeyde istifade etme imkanını bulduk. Bu rapor, yukarıda belirttiğimiz güven ve sorumluluk ilkelerinin somut bir ürünü ve Daire Başkanlığımızın bir muhasebesidir.

GENEL BİLGİLER

MİSYONUMUZ

Türkiyede ve İnternet ortamında İnternet Dairesi olarak misyonumuz; 5651 sayılı yasada düzenlendiği şekliyle dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak, ülkemizde, İnternet ortamının sağladığı imkanların suiistimal edilmesi suretiyle işlenen suçlarla mücadele konusunda etkin ve doğru bir yapılanmayı mümkün kılmak, ayrıca Anayasamızın "Ailenin korunması" başlıklı 41 inci maddesinde "Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar." hükmü ile "Gençliğin korunması" başlıklı 58 inci maddesindeki "Devlet, istiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müspet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetiştirme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır. Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır." hükmünü İnternet ortamında sağlamaktır.

VİZYONUMUZ

ETKİN, GÜVENLİ ve DOĞRU İNTERNET kullanımı sloganına katkı sağlayan, toplumun tam güvenine sahip, Avrupa Birliği üyesi ülkelerdeki benzer yapılara örnek teşkil edecek, genelde Kurumumuzun özelde Başkanlığımızın kurumsal kimliğine katkı sağlayan örnek bir çalışma sergilemektir.

TEMEL İLKELER

Rasyonel bir yaklaşımla, yapılacak tüm işlemlerde mevzuata bağlı olarak bilgi toplumunun gerçekleşmesindeki rolü tartışmasız olan, düşünce ve ifade özgürlüğünün korunmasına özen göstermek.

İnternetin son kullanıcılarında bilinç düzeyini artırıcı yaklaşım sergilemek.

Vatandaş odaklı hizmet anlayışıyla hareket etmek.

Çeşitli uluslar arası kuruluşlarca geliştirilen ve üzerinde geniş çaplı uzlaşma sağlanan uluslar arası düzenlemeler ve sözleşmeleri -ülke çıkarları ve koşulları gözetilerek- dikkate almak ve bu yöndeki çalışmalarını takip etmek.

Çağdaş demokratik devletlerde en önde gelen ve birbirine sıkı sıkıya bağlı iki kavram olan iyi yönetim ve hesap verme yükümlülüğünü yerine getirmek.

Daire personelinin görevlerini yerine getirmesinde katılımcı ve paylaşımcı bir kurumsal bilinç oluşturmak, bunu yaparken gizlilik ve güven unsuru arasında denge sağlamak.

Çalışanlarımızın iç müşteriler olduğu ön kabulüyle, özgüven ve iş doyumunu en üst seviyede sağlamak.

AMAÇ VE HEDEFLER

Normatif bir bakış açısıyla Dairemizin kuruluş amacı Kanunda belirtildiği üzere; içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülük ve sorumluluklarının düzenlenmesi ile İnternet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcıları üzerinden mücadele etmektir.

POLİTİKA VE ÖNCELİKLER

Eğitim bilim, teknoloji ve özellikle bilişim teknolojilerinde yaşanan sürekli değişim, yaşamın tüm boyutlarını (çalışma yaşamı, haberleşme, eğitim, eğlence, ticaret, vs.) değiştirmekte ve bunun sonucunda mevcut kurum ve kuralları değişime zorlamaktadır. Bilginin üretimi, işlenmesi, depolanması ve aktarılmasında yaşanan gelişmeler sonucunda ortaya çıkan ve bilgi toplumuna geçiş olarak da adlandırılan bu değişim süreci içerisinde, geleneksel idari yapılar da şekil değiştirmektedir.

Teknolojinin sürekli değiştiği göz önünde bulundurularak, söz konusu yasal düzenlemelerin; ilgili tüm kesimlerin temsil edildiği saydam ve sürekli çalışan mekanizmalar içerisinde, dikkatle, birbirine uyumlu bir şekilde oluşturulması gereği ortaya çıkmaktadır.

Bilişim teknolojilerinin yapısı, getirdiği yenilikler ve uluslar üstü özelliği, ülkelerin yasal düzenlemeleri gerçekleştirirken sahip oldukları klasik anlayışı terk etmeleri zorunluluğunu beraberinde getirmektedir.

Dairemiz bu amaçlara ulaşmak için etkinlik ve verimliliği esas alan yönetim anlayışıyla çalışmalarına devam etmektedir.

HUKUKSAL DAYANAKLAR

TBMM tarafından yasalaştırılan ve görev alanımızı düzenleyen 04.05.2007 tarihli ve 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun" 23.05.2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ayrıca 7258 sayılı "Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun" un 5728 sayılı yasayla değişik 5. maddesinde yer alan "...sabit ihtimalli veya müşterek bahis oynatanlar, oynanmasına yer veya imkan sağlayanlar ..." hakkındaki düzenleme, genel uygulamaya dahil edilmiştir.

24.10.2007 tarihli ve 26680 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Telekomünikasyon Kurumu Tarafından Erişim Sağlayıcılara Ve Yer Sağlayıcılara Faaliyet Belgesi Verilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik", 01.11.2007 tarihli ve 26687 sayılı Resmi

Gazetede yayımlanan "İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik", 30.11.2007 tarihli 26716 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ve son olarak 01.03.2008 tarihli ve 26803 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Telekomünikasyon Kurumu Tarafından Erişim Sağlayıcılara Ve Yer Sağlayıcılara Faaliyet Belgesi Verilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde mezkur Kanunun uygulamasına başlanmıştır.

5651 SAYILI YASANIN İÇERİĞİ VE ÖNEMİ

5651 sayılı Kanun İnternete ilişkin düzenlemeler getiren özel nitelikli ilk yasa olup Kanunun 2. maddesinde internetin önemli aktörleri ilk kez tanımlanmış ve bu aktörlere ilişkin yükümlülükler ve müeyyideler, bu kanun ve ilgili yönetmelik düzenlemeleri çerçevesinde ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Kanunda bu aktörlerin sorumlulukları içerisinde yer verilen "trafik bilgisi tutma" yükümlülüğü, suçun önlenmesi ve suçluların tespiti yönüyle çok önemlidir. Yürütülecek bir soruşturma kapsamında söz konusu trafik bilgisinin içerdiği veriler suçlunun tespiti yönüyle önemli işlev görecektir.

Uluslararası niteliği, teknik gerçekliği ve dağıtık yapısı gereği henüz gelişmiş batı toplumlarında dahi çok sınırlı düzenlemelere tabi tutulabilmiş bu alanda başlangıç düzenlemesi olarak AB ülkelerine örnek olabilecek önemli bir mevzuat ortaya konulmuştur.

İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele edilmesi Kapsamında 3 temel yöntem öngörülmüştür;

1-Erişimin Engellenmesi (Madde 8)

Bu yöntem, gelişmiş ülkelerde çocukların cinsel istismarı suçuyla sınırlı olarak çok daha sert yöntemlerle uygulanmakta ve bu suç kapsamında ağır müeyyideler öngörülmektedir.

2-İçeriğin Yayından Çıkarılması Ve Cevap Hakkı (Madde 9)

5651 sayılı kanunun 9. maddesinde, İnternet ortamında yapılan yayındaki içerik dolayısıyla hakları ihlal edilen kişilere içeriğin yayından çıkarılmasını talep etme hakkı

düzenlenmiştir. Burada hakkı ihlal edilen kimse, içeriğin çıkarılmasını talep ederken hazırladığı cevap metninin söz konusu İnternet sitesinde yayınlanmasını isteyebilmektedir.

9. madde, modern demokratik ülkelerde uygulanan bildir-kaldır (notice and take down) usulüdür. İnternette bir içeriğe yüzde yüz erişim ancak bu usulle engellenebilmektedir. Bu usul, bir internet sitesinin belirli bir kısmında yer alan içerik nedeniyle sitenin tamamının engellenmesini önleyen adaletli bir mekanizmadır. Kanunun bu maddesi bugüne kadar ne yazık ki hem hukuk dünyasında hem de bilişim dünyasında dikkatlerden kaçmıştır. Öte yandan bugüne kadar mahkemelerce verilen ve kamuoyunda çok tartışılan popüler internet sitelerine yönelik erişim engelleme kararlarının bazılarının kişilik hakları ihlali dolayısıyla verildiği dikkate alındığında 9. maddenin uygulanmasının önemi daha da artmaktadır.

3-İnternet Filtreleme (Madde 10)

Gelişmiş ülkelerin üzerinde önemle durduğu konu İnternetin filtrelenmesidir. Gelişmiş batı demokrasilerinde de İnternet alanı tamamen kendi haline bırakılmamış, bazılarında direkt olarak devlet eliyle, bir kısmında ise sivil inisiyatifin devreye girmesiyle denetim mekanizmaları oluşturulmaya çalışılmıştır. Ülkemiz uygulama olarak halihazırda, az gelişmiş ülkelerdeki şekliyle, yaygın konu başlıklarında merkezi denetim usulünden çok uzak, sivil inisiyatifi devreye sokan ileri batı demokrasilerindeki anlayışa ise oldukça yakındır. Engelleme konusu olan başlıkların toplum için önemli birkaç hususla sınırlı tutulmuş olması ve yurt dışı haricinde inisiyatifin yargıya bırakılması yönüyle, ülkemiz açısından uluslararası uygulamaların ortalaması bir model ortaya konmuş, hızla değişen ve gelişen bu alanda önemli bir mesafe kat edilmiştir. Filtreleme, 5651 sayılı yasa ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde İnternet toplu kullanım sağlayıcılar tarafından kullanılabilir. Ticari amaçlı İnternet toplu kullanım sağlayıcılar için ise filtreleme programlarının kullanılması yasal zorunluluktur.

FAALİYET
RAPORU

Daire Başkanlığı
İNTERNET

KURULUŞ SÜRECİ

Düzenleyici mevzuat çerçevesinde kuruluşumuza dayanak oluşturan yasa 04.05.2007 tarihli ve 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele edilmesi Hakkında Kanun"dur. Bu yasanın 23.05.2007 tarihinde yürürlüğe girmesi ile İnternet Daire Başkanlığının kuruluş çalışmaları başlamıştır.

Yasadaki ilgili hüküm gereğince bilgilendirme yükümlülüğü ve erişim engellemeleri düzenlemelerini içeren 3. ve 8. maddelerinin uygulanmasına 23.11.2007 tarihinde başlanmıştır.

23.11.2007 tarihinde faaliyete başlayan "Bilgi İhbar Merkezi"ne "0312 5828282" nolu numaradan telefonla, 28.11.2007 tarihinde aktif hale gelen ve 29.11.2007 tarihi itibariyle ilk ihbarın kaydedildiği "<http://www.ihbarweb.org.tr>" adlı web adresimize forum ile ve ayrıca "ihbar@ihbarweb.org.tr" üzerinden de elektronik postayla ihbarda bulunulabilmektedir.

Bilgi ihbar merkezimize telefon ile yapılan bir ihbar sonucunda <http://www.devletim.com.tr> alan adı altında müstehcen yayın yapan web sitesine, yapılan teknik inceleme neticesinde hukuk birimlerimizce hazırlanan rapor ile Başkanlığımızca ilk kez erişim engellenme işlemi tesis edilmiştir. Daha sonra Başkanlığımız tarafından ODTÜ ".tr" Alan Adı Yönetimine bu alan adının iptal edilmesi için müracaat edilmiştir. Talebimiz uygun görülerek belirtilen alan adı iptal edilmiştir.

FAALİYET
RAPORU

Daire Başkanlığı
İNTERNET

GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Atatürk'ün tüm ulusumuza hedef olarak gösterdiği muasır medeniyetler seviyesine ulaşma noktasında; ülkemizde İnternet ortamında yapılan yayınları kanunun belirlediği çerçevede bilimsel olarak takip eden, sorunu tespit eden, çözüm için öneriler getirerek pozitif katkı sağlayan Dairemiz; İnternet dünyasının aktörleriyle iletişime geçerek 5651 sayılı yasada tevdi edilen görevleri yerine getirmek üzere Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı bünyesinde görevlendirilmiştir.

İnternet ortamında hizmet veren içerik sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve yer sağlayıcılarla işbirliği, İnternet ortamında işlenen suçlarla mücadelede ve İnternet hizmetlerinin kalitesinin artırılmasında önemli bir işleve sahiptir. 5651 sayılı Kanunla, bu konudaki yasal boşluğun ortadan kaldırılması amaçlanmış ve bilişim hizmeti verenlerin yerine getirdikleri fonksiyona göre ayırım yapılarak belirtilen amaçlarla orantılı ve mukayeseli hukukla paralel şekilde sorumluluk esasları belirlenmiştir. Nitekim benzer düzenlemeler Almanya'da "Tele Hizmetler Kanunu (Teledienstegesetz)" ile Fransa'da 21 Haziran 2004 tarihli "Dijital Ekonomide Güven Kanunu"nda, Hollanda'nın 240/B Kanununda, Avustralya'da Broad Services Act 1992, Telecommunications Act 1997 ve Radiocommunications Act 1992 Kanunlarında mevcuttur.

Temel hukuki dayanağımız olan 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun" ve bu yasaya istinaden çıkarılan yönetmeliklerle görevlerimiz belirlenmiştir.

Bu çerçevede yasayla getirilen yenilikler şunlardır:

- 1- İnternet aktörleri tanımlanarak bu aktörlerin hak, sorumluluk ve yükümlülükleri belirlenmiştir.
- 2- Erişimin engelleme işlemleri ve bu işlemlere itiraz usulü belirlenmiştir.
- 3- İnternet ortamındaki yayınlara ilişkin olarak cevap ve düzeltme hakkı getirilmiş ve bunun usul ve esasları belirlenmiştir.
- 4- İnternet aktörlerinin tutmaları gereken trafik bilgilerine ilişkin düzenleme yapılmıştır.
- 5- Erişim ve yer sağlayıcıların faaliyet belgesi almalarına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

6- İnternet toplu kullanım sağlayıcıların, yükümlülük ve sorumlulukları belirlenmiştir.

7-Ticari amaçla İnternet toplu kullanım sağlayıcıların izin belgeleri almalarının usulü ile bunların yükümlülük, sorumluluk ve denetleme usulü belirlenmiştir.

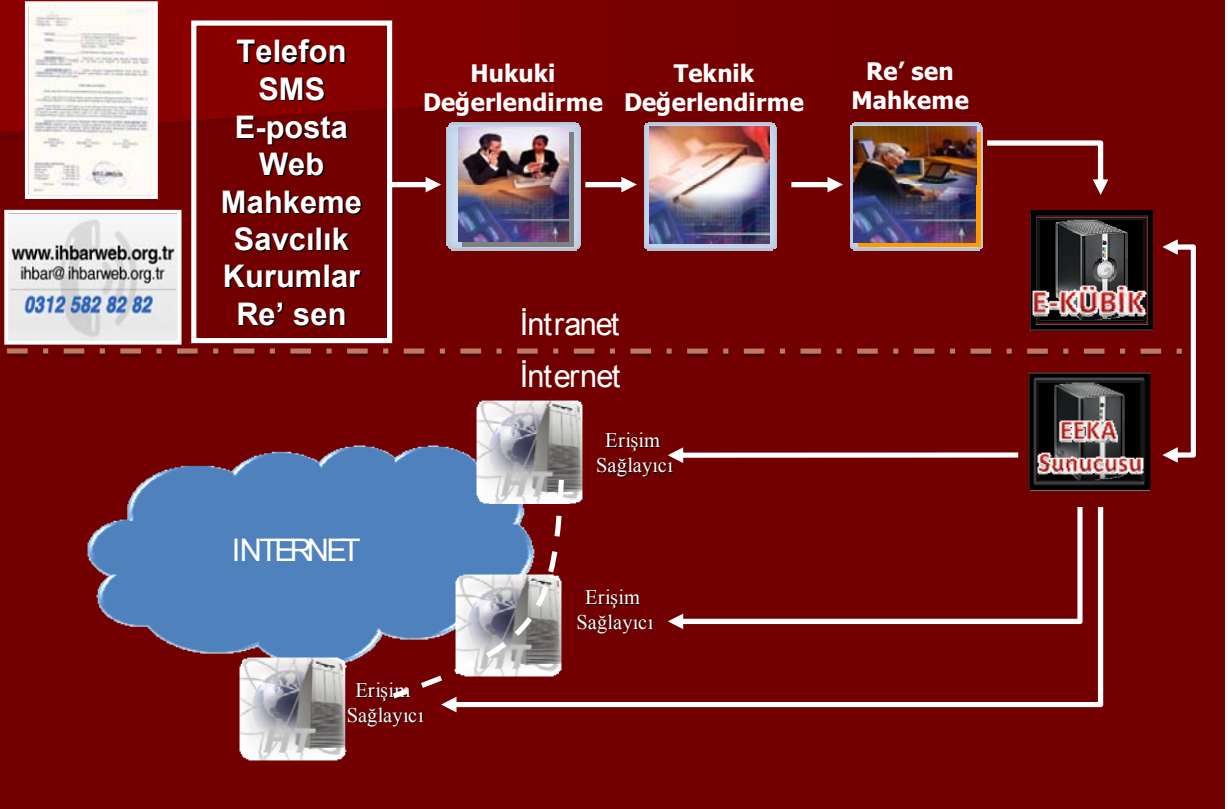
8- Türkiye’de İnternet filtreleme konusunda usul ve esaslar belirlenmiştir.

9- Türkiye’de İnternet ortamındaki yayınlardan kanunda belirtilen katalog suçlara ilişkin şikayetlerin yapılabileceği İnternet bilgi ihbar merkezi kurulmuştur.

10- Bilişim ve İnternet alanında uluslar arası koordinasyonda bulunacak görevli birim belirlenmiştir.

11- İnternet Kurulu yeniden düzenlenmiş ve çalışmalarına başlamıştır.

Kısaca Görevlerin Yerine Getirilmesi

FAALİYET
RAPORU

Daire Başkanlığı
İNTERNET

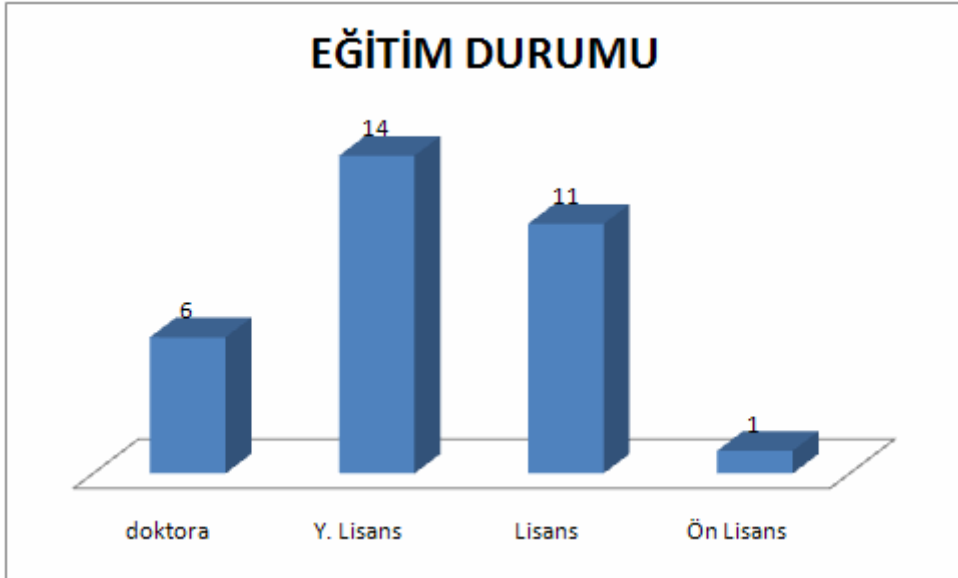
İNSAN KAYNAKLARI

Reorganizasyon yapılarak Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı Teknik Daire hizmetlerinde İletişim Uzmanı olarak görev yapmakta olan Sayın Osman Nihat ŞEN 28.05.2007 tarih ve 2007/301 sayılı Telekomünikasyon kurulu kararı ile Daire Başkanı olarak atanmıştır.

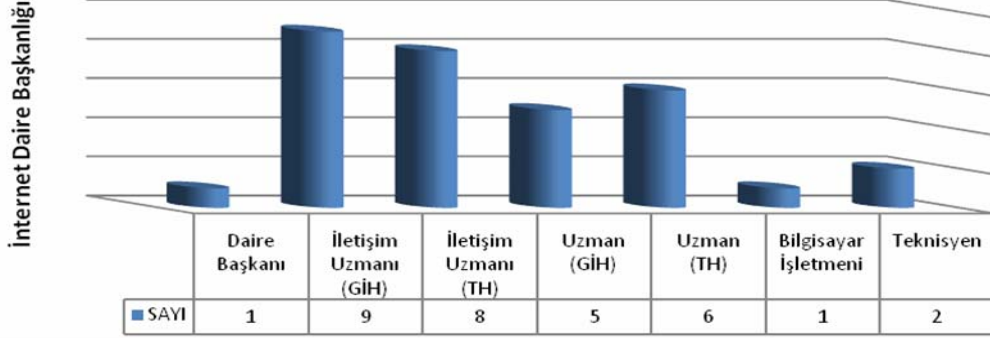
Bununla birlikte hızlı bir kuruluş süreci yaşayan dairemiz kanunda öngörülen süre zarfında faaliyetine başlamıştır. Bu kapsamda kanunla verilen görevin ifası için yüksek kaliteli, yetkin ve alanında başarılı olan her seviyede uzman personeli, Başkanlık bünyesinde yapılan görev değişiklikleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından nakil yoluyla temin etmiştir.

Halen 1 Daire Başkanı, 17 İletişim Uzmanı, 11 Uzman, 1 Bilgisayar İşletmeni, 2 Teknisyen olmak üzere 32 personel ile görev ve faaliyetler yürütülmektedir.

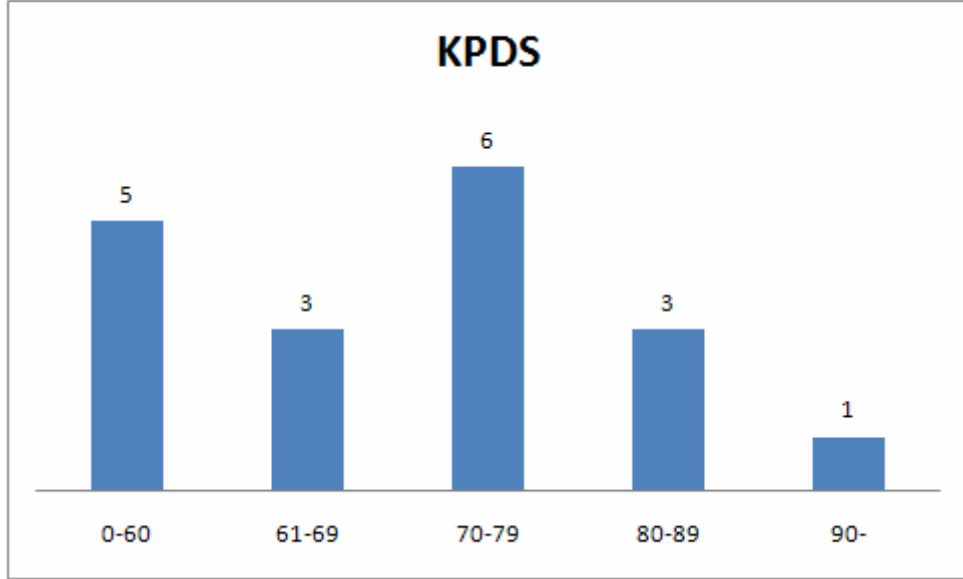
Personelimizin eğitim, yabancı dil ve kadro durumları aşağıdaki gibidir.

Personel Kadro Durumu

KPDS

ULUSLARARASI ÇALIŞMALAR

En çok önemseydiğimiz konulardan birisi olan, demokratik ülkelerinin uygulamaları hassasiyetle takip edilmekte ve uluslar arası organizasyonlara katılım sağlanmaktadır. Bu çerçevede son derece yararlı bilgi alışverişleri gerçekleştirilmektedir. Bu amaçla; Avrupa Bilgi İhbar Merkezleri (INHOPE) koordinesinde Hollanda, İngiltere ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine çalışma ziyaretleri yapılmıştır. İncelediğimiz bu kuruluşlardan aldığımız izlenimlere göre Avrupa Bilgi İhbar Merkezleri (INHOPE) üyelik süreci başlatılarak kısa süre içerisinde sonuçlandırılabilir.

Avrupa'da İnternet regülasyonu (düzenlemeleri), Nisan 1996'da Avrupa Birliği Komisyonu'ndan "İnternetin hızlı gelişim sürecinin artırdığı problemlere ilişkin özet (A summary of problems posed by the rapid development of the Internet)" talebiyle başlamıştır. Komisyonda "İnternette zararlı ve illegal içerik" başlıklı bir rapor hazırlanmıştır. Bu içeriğe dayanarak genel yapı, bağımsız regülasyon mekanizmasına ilişkin genel çerçeve ve güvenli İnternet kullanımını destekleyen bir uygulama planı yapılmıştır. Bu plan 1999 yılında benimsenmiş ve hala işlevselliğini korumaktadır. İnternet regülasyonuna ilişkin temel prensipler kapsamında yasa dışı ve zararlı gibi başlıklar tanımlanmıştır. Bu anlamda bazı konularda birliktelik sağlanmıştır. Çocuk pornografisi, insan ticareti, ırkçılık, terör ve dolandırıcılık bunlardan bir kısmıdır.

ÜSTÜNLÜKLER

Sürekli eğitim ve gelişimin personel arasında uygulanması,
Personelin özgüven ve performansının yüksek olması,
Genç ve dinamik bir personel yapısı,

Fiziki mekan darlığının personel arasında iş paylaşımı ve sonuçlandırmada avantaj olarak kullanılması,

Dairemizin üstünlükleri olarak değerlendirilebilir.

ZAYIFLIKLAR

■ İhtiyaçların sınırlarının çizilemediği günümüzde Daire olarak fiziki mekan ve sosyal yerleşke yetersizliği ve buna bağlı olarak çalışanların alternatiflerinin oluşturulamaması öncelikli zafiyetlerimizden sayılabilir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Birinci yılını dolduran Daire Başkanlığımız mevzuatın gerektirdiği tüm sistemleri aktive ederek hızlı kuruluş sürecini tamamlamıştır. Kısıtlı personel durumuna rağmen ulusal ve uluslar arası etkinliklere katılım sağlanmıştır. Bu vesile ile personelde tecrübe paylaşımı, sorunların doğru ve etkin çözümlenmesine katkı, sivil toplum kuruluşlarından ve kamudan gelen soru ve diğer talepleri karşılama gibi birçok fonksiyonu yerine getirmiştir. Daire Başkanlığımız, yapılan tüm bu çalışmaları yeterli bulmamakta her yıl artan bir ivmeyle etkinliğini arttırmayı hedeflemektedir.

Tüm bu çalışmalar yanında İnternetin GÜVENLİ, DOĞRU VE ETKİN kullanımı adına gerek internet ortamında gerekse gerçekleştirilen organizasyonlara etkin katılım ve planlama ile Yasanın çıkış amacına yönelik faaliyetlerimiz artarak devam edecektir.

Etkin ve verimli hizmetin devamlılığını gerçekleştirmek için çalışanlarımızın eğitim süreci devam edecektir.

Bu raporun değerlendirilmesi sonucu tespit edilen eksikliklerin tamamlanması bizim için önem arz etmektedir. Bu noktada tüm yöneticilerimizin eleştirileri, çalışanlarımızın katkıları bizlere hedefler sunma ve doğru hizmet üretme noktasında önemli katkılar sağlayacaktır.

YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

BİLGİ İHBAR MERKEZİ İŞLEMLERİ

Vatandaşlarımızın, 5651 sayılı yasa kapsamındaki 8 suç ve 7258 sayılı Kanunun 5728 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesi ile eklenen 1 suç olmak üzere toplam 9 suça ilişkin ihbar ve şikayetlerini bildirebilmelerine olanak tanıyan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı Bilgi ve İhbar Merkezi 23.11.2007 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır. Vatandaşlarımız, Bilgi İhbar Merkezine, ihbarlarını e-posta, web form ve telefon ile yapabilmektedir.

TEKNİK DEĞERLENDİRME İŞLEMLERİ

Kurumlar ve Mahkemelerden gelen yazılar ile Bilgi İhbar Merkezine çeşitli kanallarla gelen ihbarlarda bildirilen sitelere ilişkin erişim engelleme kararlarına teknik/hukuki dayanak oluşturmak üzere teknik değerlendirme raporu hazırlanmaktadır.

Teknik değerlendirme raporunda, mahkemelerden gelen erişim engelleme kararları ile kurum ve şahıslar tarafından bildirilen sitelerin yayın yaptığı ülke, IP adresi, içerik, erişim ve yer sağlayıcısı bilgileri, alan adı v.b. bilgiler teknik açıdan değerlendirilmektedir.

Web sitelerine ilişkin elde edilen bilgiler hukuki değerlendirme için rapor haline getirilmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME İŞLEMLERİ

1- İnternet adreslerine/içeriklere ilişkin erişimin engellenmesi işlemleri yürütülmektedir. 5651 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde Türk Ceza Kanununa atfen yer verilen; İntihara Yönlendirme, Çocukların Cinsel İstismarı, Uyuşturucu Veya Uyarıcı Madde Kullanılmasını Kolaylaştırma, Sağlık İçin Tehlikeli Madde Temini, Müstehcenlik, Fuhuş, Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkan Sağlama suçları ile 25.7.1951 tarihli ve 5816 sayılı "Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun" ve 7258 sayılı "Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis

ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun" un 5728 sayılı yasa ile değişik 5.maddesinde yer alan "...sabit ihtimalli veya müşterek bahis oynatanlar, oynanmasına yer veya imkan sağlayanlar..." hakkındaki düzenlemeler muvacehesinde, belirtilen 9 suç kapsamında yurt içi veya yurt dışı kaynaklı sitelerle ilgili olarak bir soruşturma veya kovuşturmayaya esas olmak üzere yargı organlarınca erişimin engellenmesi kararı alınabildiği gibi, dokuz (9) suçla ilgili olarak Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nca da sitelerin yurt dışı kaynaklı olmasına bağlı olarak re'sen erişimin engellenmesi kararı alınabilmekte, yurt içi kaynaklı İnternet siteleri açısından bu idari yetki sadece çocukların cinsel istismarı ve müstehcenlik suçlarıyla sınırlanmış bulunmaktadır.

2- Erişimin engellenmesi kararlarının kaldırılması ve hükümsüz kalması işlemleri yürütülmektedir.

5651 Sayılı Yasanın özellikle 8 inci maddesinin 7, 8 ve 9 ncu fıkralarında ve ilgili yönetmeliklerinde yer alan; mahkemelerce "koruma tedbiri" mahiyetindeki erişimin engellenmesi kararlarının hükümsüz kalmasına ve kaldırılmasına ilişkin hükümler ve Başkanlıkça "idari tedbir" olarak verilmiş olan kararların idari yargılama usul kanununda yer alan idari işlemlerin yeniden değerlendirilmesi veya iptali prosedürü çerçevesinde, mahkeme ve Başkanlık kararları yeniden icra edilebilmektedir.

3- 9. maddede düzenlenen içeriğin yayından çıkarılması ve cevap hakkı işlemlerine ilişkin yargı organlarından gelen içerik veya yer sağlayıcıyla ilgili bilgi talepleri karşılanmaktadır.

4- İçerik filtreleme yazılımı kapsamında gerçekleşen içerik ve alan adı filtrelemesine ilişkin işlemler yürütülmektedir.

5651 sayılı Yasanın 8. maddesinde belirtilen katalog suçlar kapsamına giren veya bu kapsama girmese de "suç" olarak düzenlenmiş olmalarına ve yine 5651 sayılı Yasa ve ilgili yönetmeliklerinde belirttiği şekliyle "...kötü alışkanlıkları teşvik eden ve 18 yaşından küçüklerin psikolojik ve fizyolojik gelişimine olumsuz etkisi olabilecek..." hususlar kapsamındaki içerikler "Ticarî amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılar" nezdinde İnternet filtrelemesine konu olabilmekte ve böylece bu içeriklere veya bu içeriklere konu İnternet adreslerine erişim; özellikle İnternet kafeler başta olmak üzere

diğer "Ticarî amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılar" vasıtasıyla gerçekleşmekte olan erişimle sınırlı olarak Türkiye genelinde engellenmiş olmaktadır.

5- Erişimin engellenmesi ve filtreleme işlemlerine ilişkin başvurular değerlendirilmektedir.

6- Erişimin engellenmesi kararlarına Başkanlıkça gerçekleşen itiraz işlemleri takip edilmektedir.

Başkanlık, 5651 sayılı Yasanın 8. maddesinin 13. fıkrasında düzenlenen itiraz yetkisi çerçevesinde, bir soruşturma veya kovuşturmaya esas olmak üzere mahkemelerce verilen ve uygulanmak üzere Başkanlığa gönderilen mahkeme kararlarına, 5651 sayılı Yasa ve ilgili mevzuatında belirtilen hükümler çerçevesinde itiraz edebilmektedir.

7- Bilgilendirme yükümlülüğü kapsamındaki prosedür işletilmektedir.

8- İnternet aktörlerinin sorumlulukları çerçevesinde uygulanabilecek olan yaptırımlar gerçekleştirilmektedir.

ERİŞİM ENGELLEME İŞLEMLERİ

Erişim engelleme; mahkeme kararı ya da Başkanlıkça resen verilen kararların erişim sağlayıcılara aktarılarak, erişimin engellenmesi veya erişimi engelleme kararının kaldırılması işlemlerinin erişim sağlayıcılara güvenli ve düzenli bir şekilde iletilmesidir.

Veritabanına kaydedilen veriler bir text dosyasına dönüştürülerek, sunucu tarafından üzerinde client-istemci programı kurulu sunuculara gönderilmektedir.

Erişim sağlayıcı dosyayı aldıktan sonra DNS sunucusunu, bu alan adına gelen sorguları Başkanlığımızda bünyesinde çalışmakta olan web sunucusuna yönlendirmek üzere ayarlamaktadır. Bu sunucu kendisine yönlendirilen sorgulara "ilgi tarihli karara istinaden bu siteye erişim engellenmiştir" mesajı döndürmektedir.

Erişim engellemelerinin yalnızca alan adı üzerinden yapılması çeşitli sakıncalar doğurabilmektedir. Erişimi bu yöntemle engellenen bir sitede ilgili URL sayfası yerine tüm içeriğe erişim ortadan kalkmaktadır. Bu durum ise orantılılık (ölçülülük) ilkesi ile

örtüşmemekte ve erişim engellemelerinin teknik altyapısı konusunda bilgisi olmayan insanlar tarafından sansür suçlamasına sebebiyet vermektedir.

İlgililerce Kurumumuza yapılan çeşitli başvurularda da alan adından erişimin engellenmesi yerine URL bazında erişim engellemesine yönelik talepler bulunmaktadır.

Bu hususlarda gerekli olan altyapı araştırmaları halen devam etmekte ve dünyada bu altyapıyı kurmuş olan ülkelerin incelenmesi yapılmaktadır.

İÇERİK FİLTRELEME İŞLEMLERİ

5651 sayılı yasanın İdari Yapı ve Görevler başlıklı 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının ç bendinde; Kurum tarafından işletmecilerin yetkilendirilmeleri ile mülkî idare amirlerince ticarî amaçlı toplu kullanım sağlayıcılara verilecek izin belgelerinde filtreleme ve bloke etmede kullanılacak sistemlere ve yapılacak düzenlemelere yönelik esas ve usûllerin Başkanlıkça belirleneceği,

Başbakanlık tarafından 01.11.2007 tarih ve 26687 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik”in, Ticari amaçla İnternet toplu kullanım sağlayıcılarının yükümlülüklerini düzenleyen 5 nci maddesinin c bendinde Başkanlık tarafından onaylanan içerik filtreleme yazılımının kullanılacağı,

hükme bağlanmıştır.

Bu hükümler doğrultusunda, onaylanacak içerik filtreleme programlarına ilişkin taslak kriterler belirlenmiş ve <http://www.tib.gov.tr> İnternet adresinde kamuoyunun görüşlerini almak üzere yayınlanmıştır. Alınan görüşlerin de değerlendirilmesi sonucunda, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığınca Ticari Amaçla İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılarında Kullanılacak Olan Filtreleme Yazılımları Onaylama Kriterleri, 14.01.2008 tarihinde <http://www.tib.gov.tr> adresinde yayınlanmıştır.

Bu çerçevede; filtre yazılımı üreticilerinin başvuruları değerlendirilmiş ve yapılan testler sonucunda, Başkanlıkça belirlenen teknik kriterlere uygunluğu sağlanan 5 adet yazılıma 20.06.2008 tarihinde onay verilmiştir.

01 Kasım 2008 tarihi itibariyle Başkanlıkça, 8 adedi yazılım ve 1 adedi de donanım olmak üzere toplam 9 adet "içerik filtreleme ürünü" onaylanmış ve ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılar tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

Başkanlığımızca onaylanan içerik filtreleme ürünleri aşağıdaki gibidir.

Üretici	Yazılım	Onay Tarihi
Akın Yazılım Bilgisayar	Akinsoft CafePlus 8	20.06.2008
CBR Yazılım Danışmanlık	Webjini İnternet Cafe	20.06.2008
Özne Yazılım	Yassak İnternet Kafe	20.06.2008
Volsoft Yazılım	WebFiltre Professional İnternet Kafe Lisansı	20.06.2008
Webaynet Yazılım	NetPatron İnternet Cafe Filter Engine	20.06.2008
Ateş Yazılım	HandyCafe Filtre v3	14.08.2008
Bilgesoft Yazılım	Smart Filtre Cafe Edition	19.09.2008
Musonya Yazılım	Musonya Kafe Filtre	30.10.2008

Üretici	Donanım	Onay Tarihi
ePati Bilişim	Antikor	26.06.2008

Onaylı filtreleme yazılımı üreticileri, kendilerine tarafımızca sağlanan bir program aracılığı ile bir IP adresine bağlanarak URL adres kara listelerini çekmektedir. Böylece bu yazılımları kullanan internet kafelerin URL adres kara listeleri, sürekli güncel tutulmaktadır.

İnternet üzerinde hızla yayılan zararlı (spam, botnet vb.) içerikler, ülkemizdeki kullanıcıların bilinç eksikliği sebebiyle ulusal internet omurgamızda günden güne yaygınlaşmaktadır. Siber güvenliğe ilişkin hazırlanan birçok rapor ve araştırmada Türkiye spam, botnet, malware gibi istenmeyen ve zararlı içeriğin ev sahipliğini yapan ülkeler arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Türkiye ile birlikte üst sıralarda yer almakta olan ABD, Rusya ve Çin gibi ülkelerdeki nüfus ve internet kullanıcı sayıları kıyaslandığında ülkemizin listelerde üst sıralarda olması oldukça kaygı vericidir.

Ülkemizdeki İnternet kullanıcılarının, bilgisayar ve İnternet güvenliği konularındaki bilinç eksikliği, Türkiye'yi bilgisayar korsanlarının ve siber suç şebekelerinin hedefi haline getirmekte, bu durum ise İnternet dünyasındaki itibarımızın zedelenmesine sebep olmaktadır.

Bu kapsamda ülke İnternetimizin zararlı (spam, botnet vb.) içeriklerden temizlenmesi için yapılması gerekenleri belirlemek üzere 06.08.2008 tarihinde erişim sağlayıcılarla Kurumumuzda bir toplantı yapılmıştır. Toplantı gündemi oldukça yoğun olmakla birlikte spam konusunun ülkemiz için çok ciddi bir problem olduğu ve bununla mücadele edebilmenin ancak İnternet sektöründeki firmaların işbirliği ile birlikte mümkün olabileceği ve ulusal İnternet güvenliğimizin sağlanabilmesi için idari, teknik ve hukuki düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu ortak kanaatine varılmıştır.

Bu tür konuları internet ortamında tartışabilmek ve bilgi paylaşımını sağlamak amacıyla temizinternet@guvenliweb.org.tr adı altında bir e-posta grubu oluşturulmuştur. Toplantıda tamamlanamayan gündem bu grupta tartışılmaktadır.

YETKİLENDİRME İŞLEMLERİ

Yetkilendirme işlemleri kapsamında, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanununun 11 inci maddesine istinaden çıkarılan 24 Ekim 2007 tarihli Telekomünikasyon Kurumu Tarafından Erişim Sağlayıcılara ve Yer Sağlayıcılara Faaliyet Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Kanununun 7 nci maddesine istinaden çıkarılan 1 Kasım 2007 tarihli İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelikle Başkanlığımıza verilen görevler yerine getirilmektedir.

Bu kapsamda söz konusu görevler şunlardır:

- 1- Yer sağlayıcı faaliyet belgesi ile ilgili işlemleri yapmak.
- 2- Faaliyetini sonlandıran erişim sağlayıcıdan trafik bilgisinin temin etmek.
- 3- Mahalli mülki amirlikler ve ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılardan gelen teknik talepleri karşılamak.

4- Mülki amirliklerce işyerlerine verilen izne ilişkin bilgileri kaydetmek.

5- Ticari amaçla toplu kullanım sağlayıcılar için iç IP dağıtım log yazılımına ilişkin çalışma yapmak.

6- Mülki amirlikler için web arayüzü hazırlamak.

7- Ticari amaçla toplu kullanım sağlayıcılarda kullanılacak filtre programlarını onaylamak.

8- Ticari amaçla toplu kullanım sağlayıcılara verilen izin belgelerinin iptaline ilişkin bilgileri kaydetmek.

9- Bilgi edinme kanunu kapsamındaki başvuruları sonuçlandırmak.

KOORDİNASYON FAALİYETLERİ

5651 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesiyle faaliyete başlayan İnternet Dairesi bünyesinde ilgili Kanun maddeleri arasında yer alan bazı görev ve sorumlulukların ifasına yönelik olarak Koordinasyon faaliyetleri yürütülmektedir.

Söz konusu faaliyetler şunlardır:

1- Reklam ve bilgilendirme faaliyetleri ile bilişim şuru çalışmalarında bulunmak. Bu kapsamda güvenliweb sitesi (<http://www.guvenliweb.org.tr>) 2008 yılı Mayıs ayı içerisinde İstanbul'da düzenlenen bir organizasyonda Ulaştırma Bakanı Sayın Binali YILDIRIM tarafından açılışı yapılarak faaliyete başlamıştır. Ayrıca, Polis Radyosunda pazartesi günleri güvenli İnternet konusunda program yapılmakta olup söz konusu program şubat 2009'a kadar devam edecektir.

2- Bakanlık, kolluk kuvvetleri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile içerik, yer ve erişim sağlayıcılar ve ilgili sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyon oluşturmak.

3- Bilişim ve internet alanındaki uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

4- İnternet Kurulu ile gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamak.

5- İçeriği bu Kanun kapsamına giren yayınları önlemeye yönelik çalışma kurulları oluşturmak.

6- Avrupa Komisyonununun 1999/276, 2005/854 ve 2006/663 sayılı kararları ile üye ülkeler internetin güvenli kullanılmasının sağlanması için filtreleme ve bloke etme programları gibi koruyucu programlar geliştirmek veya geliştirilmesini sağlamak.

7- Bilişimle ilgili sempozyum, konferans ve yayınları takip etmek. Bu kapsamda, gerek konuşmacı gerekse dinleyici olarak 25 yurt içi etkinliğe katılım sağlanmış, 8 yurt dışı etkinlik ve çalışma ziyaretine iştirak edilmiştir.

8- INHOPE'a üye ülkeler kapsamında Hotline (Bilgi ve İhbar Merkezi) koordinasyonunu yapmak.

9- Avrupa ülkelerindeki "INSAFE" benzeri organizasyonlarla (CERT de) koordinasyon ve diyalog kurmak.

10- Safer Use of the Internet (Safer Internet), Inhope, Insafe, TC-Y (siber suç sözleşme toplantıları) gibi gruplarla koordinasyon sağlamak.

11- Avrupa Birliğinin ve alt birimlerinde Başkanlığımızı ilgilendiren tüm konulardaki yayın toplantı vb faaliyetleri gerek katılım gerekse de görsel ve yazılı medya vasıtasıyla takip etmek.

FAALİYET
RAPORU

Daire Başkanlığı
İNTERNET

BAŞKANLIĞIMIZIN DİĞER ÖNEMLİ ÇALIŞMALARI

GÜVENLİ İNTERNET ANKETİ

BAŞLAMA TARİHİ: 4 Temmuz 2008

BİTİŞ TARİHİ: 24 Ekim 2008

KATILIMCI SAYISI: 15 670

UYGULAMA BÖLGESİ: Türkiye Geneli-81 İl

Amaç:

“Güvenli İnternet Anketi” , çocukların İnternet kullanımında karşılaşılabilecekleri zararlı içerik ve rahatsız edici durumlara karşı İnternette güvenli bir şekilde yararlanmalarını sağlamak ve ebeveynlerin İnternetin güvenli kullanımı ve zararlı içerik engelleyici filtreleme programları hakkında bilgi ve şuur düzeyini ölçmek amacıyla hazırlanmıştır.

VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ

Anket İnternet üzerinden <http://www.guvenliweb.org.tr> İnternet adresinde URL linki verilerek yayınlanmıştır.

HEDEF KİTLE

Temelde 18 yaş altı çocuğun anne-babası, sorumlu velisi, birlikte yaşadığı veya herhangi bir büyüğü hedef alınmakla birlikte, 18 yaş ve üzeri çocuk sahibi olmayan bireylerinde ankete katılımı sağlanmıştır.

SORU SİSTEMATIĞI

Anket soruları birbiriyle bağlantılı ulusal ve uluslar arası standartlara uygun, aynı zamanda amaçlanan hedefe yönelik en kapsamlı ve doğru bilgiyi verecek şekilde seçilmiş ve birbirleriyle ilişkilendirilmiştir.

FAALİYET
RAPORU

Daire Başkanlığı
İNTERNET

HEDEFLER

Söz konusu anketle;

- 1- İnternet kullanan ebeveyn profilinin çıkarılması ve bilgi düzeyinin ölçülmesi,
 - 2- Çocuklarda İnternet kullanım profilinin çıkarılması ve bu amaçla kullanılan bilişim araçlarıyla etkileşim düzeyinin ölçülmesi,
 - 3- Elde edilen verilerden yola çıkılarak İnternet kullanım istatistiklerinin coğrafi bölge, il, cinsiyet, yaş, eğitim durumu vb. parametrelere göre analizi,
 - 4- Çocuklarda zararlı veya yasal olmayan içerikle karşılaşma oranının belirlenmesi,
 - 5- Çocuğun İnternet kullanımında ebeveyn kontrolünün etkinliğinin ölçülmesi,
 - 6- Zararlı içerik engelleyici filtreleme programlarının kullanım oranı ve ebeveynlerin konu hakkındaki şuur düzeyinin ölçülmesi,
 - 7- Güvenli İnternet bilincinin yerleşmesi amacıyla ebeveynlerin İnternette yasal olmayan bir durumla karşılaştığında yapmaları gerekenler konusunda yönlendirmek ve bilgilendirmek,
 - 8- Ebeveynlerin İnterneti güvenli kullanımı ile ilgili görüşleri alınarak gelecekte yapılacak benzer çalışmalara referans oluşturmak,
 - 9- Elde edilen sonuçlar kamuoyu ile paylaşarak aile ve çocukta güvenli İnternet kullanım şuurunun gelişmesine katkıda bulunmak,
- hedeflenmektedir.

SONUÇLAR

Anket sonuçlarının analizi devam etmekte olup ayrıntılı bir rapor halinde açıklanacaktır.

SORU@TIB.GOV.TR

Başkanlığımız resmi internet sitesi bünyesinde iletişim başlığı altında soru@tib.gov.tr elektronik posta adresi oluşturularak, bu elektronik posta adresi üzerinden Başkanlığımız

görev alanıyla ilgili mevzuat ve uygulamalara ilişkin sorulara cevap verilmektedir. Bu çerçevede, doğrudan ilgili kişi, şirket ve kurumlardan gelen elektronik postalara cevap verildiği gibi, 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na gelen ve Başkanlığımız görev alanına girdiği için elektronik posta adresimize yönlendirilen elektronik postalar da cevaplandırılmaktadır.

Kasım 2007- Kasım 2008 tarihleri arasında soru@tib.gov.tr elektronik posta adresine yoğun bir başvuru olmuş ve 3572 elektronik posta alınmıştır. Bu elektronik postaların tamamı incelendikten sonra gereği yapılmış ve cevaplandırılması gerekenlere aynı yol ile cevap verilmiştir.

soru@tib.gov.tr elektronik posta adresine gelerek işlem gören elektronik postaların konularına göre yüzdeler dilimleri istatistikler bölümünde görülmektedir. Bu grafikte görülen konu başlıklarının içerikleri şöyledir:

HUKUK: Bu başlık altında tasnif edilen elektronik postalar, erişimi engellenen sitelerle ilgili engelleme nedeni, engellemeye tepki, erişimin ne zaman kaldırılacağı gibi konular yanında, internet üzerinden kişilik haklarının ihlali, dolandırıcılık, müzik paylaşımı gibi muhtelif konularda hukuki bilgi ve yardım taleplerini kapsamaktadır.

İHBAR: Bu başlık altında tasnif edilen elektronik postalar, ilgili mevzuatta yer alan çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanımını kolaylaştırma, müstehcenlik, yasadışı bahis ve Atatürk aleyhine işlenen suçlara ilişkin konulardaki ihbarlar yanında, müzik ve film paylaşımı, terör, kutsala hakaret, sunucu/site saldırısı, şifre hırsızlığı, vahşet ve şiddet, kişilik haklarını ihlal, arkadaşlık siteleri, korsan yazılım ve oyun siteleri şikayet ve ihbarları konularını kapsamaktadır.

İLGİSİZ: Bu başlık altında tasnif edilen elektronik postalar, Başkanlığımızın görev alanına girmeyen konuları kapsamaktadır.

TOPLU KULLANIM SAĞLAYICILAR: Bu başlık altında tasnif edilen elektronik postalar, internet toplu kullanım sağlayıcılarına ilişkin internet toplu kullanım sağlayıcılarından ve mülki idare amirliklerinden gelen ilgili mevzuatın açıklanması ve uygulanmasına yönelik filtre programı kullanılması, IP loglarının tutulması, izin belgesi alınması, yükümlülükler, cezalar, kamera kaydı tutulması, oyun oynatılması gibi konuları kapsamaktadır.

YETKİLENDİRME: Bu başlık altında tasnif edilen elektronik postalar, yer ve erişim sağlayıcıların faaliyet belgesi almalarına ilişkin bilgi ve işlemlerle ilgili konular yanında, yer ve erişim sağlayıcıların mevzuattan kaynaklanan sorumluluklarına ilişkin konuları kapsamaktadır.

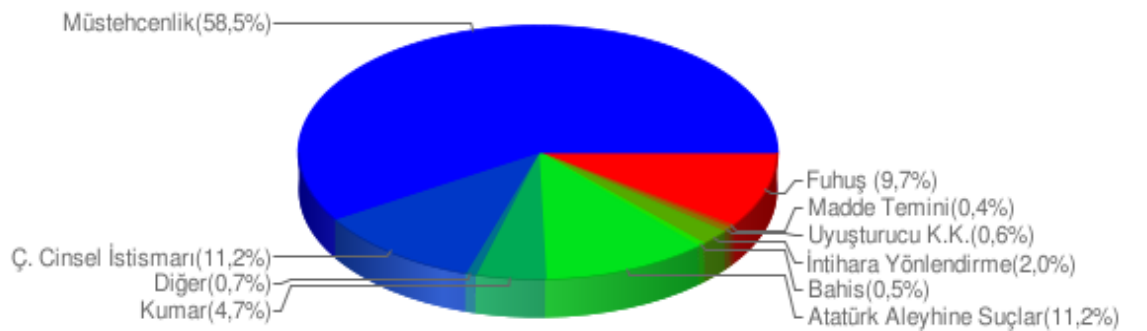
İSTATİSTİKLER

İHBAR İSTATİSTİKLERİ

23.11.2007 ve 01.11.2008 tarihleri arasında alınan İhbar/Şikayet Sayısı 28.595'dir. Bunlardan 14.503'ü gerekli, 7.355 ü gereksiz, 6.737 si Mükerrer toplam alan adı ise 7.923 adettir.

SUÇ TÜRLERİ	İHBAR SAYISI
Müstehcenlik	8.498
Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkında kanundaki suçlar	1.626
Fuhuş	1.417
Çocukların Cinsel İstismarı	1.325
Kumar oynanması için yer ve imkan sağlama	691
İntihara yönlendirme	300
Diğer	112
Uyuşturucu / Uyarıcı madde kullanımını kolaylaştırma	92
Bahis / Kumar	75
Sağlık için tehlikeli madde temini	67
TOPLAM	14.503

İhbar İstatistikleri(%)

Müstehcenlik kapsamında gelen ihbarların diğer tüm suçlar kapsamındaki gerekli ihbar sayısının tek başına yarısından fazlasına tekabül ettiği, en düşük ihbar sayısına ise 67 başvuru ile "Sağlık için tehlikeli madde temini" nin sahip olduğu görülmektedir.

İhbarlarda yoğunluğun Müstehcenlik Fuhuş, Çocukların Cinsel İstismarı, Atatürk aleyhine işlenen suçlar ve kumar-bahis çerçevesinde gerçekleştiği gözlenmekte, bir dönem kamuoyunu ciddi anlamda meşgul etmiş; İntihara yönlendirme, Uyuşturucu / Uyarıcı madde kullanımını kolaylaştırma gibi suçlarda ihbar sayılarının oldukça düşük kaldığı gözlemlenmektedir.

ERİŞİM ENGELLEME İSTATİSTİKLERİ

23.11.2007 ve 21.11.2008 tarihleri arasında Erişimi Engellenen Site Sayısı : 1309'dur. Bunlardan 1039'u Re'sen ve 270'i ise Yargı kararıyla olan erişim engellemeleridir.

SUÇ TÜRLERİ	Re'sen	Yargı
Kumar oynanması için yer ve imkan sağlama (Madde 228)	69	17
Bahis / Kumar	36	3
Sağlık için tehlikeli madde temini (Madde 194)	0	0
İntihara yönlendirme (Madde 84)	1	0
Uyuşturucu / Uyarıcı madde kullanımını kolaylaştırma (Madde 190)	0	1
Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkında kanundaki suçlar	2*	50 **
Fuhuş (Madde 227)	10	2
Çocukların cinsel istismarı (Madde 103,birinci fıkra)	499***	5
Müstehcenlik (Madde 226)	422	38
Diğer	0	154
TOPLAM	1039****	270

* 5816 sayılı "Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun" kapsamında toplam 225 içerikle ilgili olarak uyarılan İnternet sitelerinin yer sağlayıcılarıyla yazışma yapılmış bu uygulamalar ile İnternet adreslerinin söz konusu içeriklerden dolayı tamamen engellenmesi sakıncası giderilmeye çalışılmıştır.

** 50 erişimin engellenmesi işleminin 32 'si aynı internet adreslerine ilişkin olarak, farklı mahkeme kararlarıyla gerçekleşmiş mükerrer uygulamalardır. Mahkeme kararlarıyla toplamda 17 farklı internet adresine bu suçtan dolayı erişim engellenmiştir.

Erişimi kapatılan alan adlarının bazılarında ait 288 adet IP adresine yapılan engellemeler de istatistiklere dahil edilmiştir.

Erişime engellenen sitelerin 41'i için engellemeyi kaldırma kararı uygulanmıştır.

29 adet İnternet sitesi uyarılarak uygun olmayan içeriğin siteden kaldırılması sağlanmıştır.

Bildir - Kaldır (Madde 9) yöntemiyle 301 adet uygun olmayan içeriğin ve/veya bölümün kaldırılması sağlanmıştır.

***Başkanlığın kararları içerisinde yoğunluğu "Çocukların cinsel istismarı" oluşturmakta, bu suç bazındaki engellemeler tüm gelişmiş batı toplumlarınca yürütülmekte olan ortak mücadeleye paralel tartışmasız, önemli katkılar sağlamaktadır. İnternet ortamında aktif olarak yayında olan ve sübjektif değerlendirmelere ihtiyaç göstermeyecek yoğunlukta suç içeriği barındıran milyonlarca alan adı ve milyarlarca içerik, ihbar olarak Başkanlığa intikal etmiş yüzlerce başvuru ile birlikte değerlendirildiğinde; bu suç özelinde Başkanlıkça gerçekleştirilmiş olan 499 alan adı/alt alan adı ve IP bazlı erişim engelleme işleminin rakamsal değer oldukça küçük ve dolayısıyla etkinlik olarak önemli ölçüde yetersiz kalabileceği değerlendirilebilecektir. Rakamsal büyüklüklerin milyonlarca alan adının aktif olarak yer aldığı, her an ulaşılma potansiyeline sahip olduğu "İnternet" ortamında "etkinlik" bağlamında ne ifade edeceği, ne kadar önemli olacağı da elbette ki ayrı bir tartışma konusudur.

**** Başkanlığın faaliyetine başladığı bir yıllık süreçte Katalog suçlar kapsamında tüm Türkiye genelindeki adli mercilerden "koruma tedbiri" olarak Başkanlığa intikal eden erişimin engellenmesi kararı(alan adı/alt alan adı ve IP'leri bağlamında) 116 adetken, Başkanlığın "İdari tedbir" olarak re'sen aldığı erişimin engellenmesi sayısı 1039 dur. Başkanlığın "İdari tedbir" olarak re'sen aldığı erişimin engellenmesi kararlarının tamamı 5651 sayılı Yasanın 8. maddesinde belirtilen katalog suçlar çerçevesinde gerçekleşmiştir.

Yasanın katalog kapsamında yer verdiği suçlar büyük oranda ve hatta hemen hemen tamamına yakın; temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanması ve bu bağlamda ifade özgürlüğünün

zedelenmesi gibi sonuçlara yol açmayacak nitelikteki hususlardan ibarettir. Başkanlıkça alınmış olan re'sen erişimin engellenmesi kararlarının %98'i de doğal olarak, Yasanın ve Adalet Komisyonunun gerekçesinde yer verilen ifade özgürlüğüne zarar verilmemesi kaygısı çerçevesinde, temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanması riski ile bağdaştırılmayacak suç türlerine ilişkindir.

Katalog suçlar sınırlaması ile ilgili olarak 12.04.2007 tarihli TBMM Adalet Komisyonu Raporunda;

"İnternet ortamında yapılan ve konusu suç oluşturan içeriğe sahip yayınlarla mücadelenin etkinliğini sağlama bakımından başlangıçta katalog içerisinde yer alan suçların sayısı mümkün olduğunca sınırlı tutulmuştur." şeklindeki önemli tespitin devamında;

"Anayasanın uluslararası sözleşmeler hükümlerine bağlı olarak güvence altına aldığı özellikle düşünce açıklama özgürlüğünü kısıtlama bağlamında eleştirilere maruz kalmamak amacıyla, kapsam, internet ortamında yapılan, çocukların ve gençlerin olumsuz olarak etkilenebileceği yada çocukların cinsel yönden istismar edilmesi suretiyle oluşturulmuş yayınlarla sınırlı tutulmuştur." açıklamalarına yer verilmiştir.

5651 sayılı Yasanın Genel Gerekçesindeki ifadeler ise;

"Hazırlanan bu Tasarı ile Anayasanın söz konusu hükümleri uyarınca, aileyi, çocukları ve gençleri internet dahil elektronik iletişim araçlarının suiistimal edilmesi suretiyle uyuşturucu ve uyarıcı madde alışkanlığı, intihara yönlendirme, cinsel istismar, kumar ve benzeri kötü alışkanlıkları teşvik eden yayınların içeriklerinden korumak için gerekli önleyici tedbirlerin alınması amaçlanmakta; elektronik ortamda çocuğa, gençliğe ve aileye yönelik ağır ve vahim nitelikteki saldırıların önlenmesini teminen gereken yasal düzenlemenin yapılması sağlanmış olmaktadır." şeklindedir.

Başkanlık, işlemlerini mutlak olarak Yasama organının yukarıda belirtilen kaygıları çerçevesindeki "katalog" sınırlaması tercihinin uygun yürütmüş ve aynı zamanda bu hukuksal durumun dışına taşan yargı kararlarının da yine yargı mercilerince düzeltilmesine matuf olarak "itiraz" başvurularını gerçekleştirmiştir. Başkanlık, katalog suçlar dışında verilen ve kamuoyunda, hukuk çevrelerinde ciddi tartışmalara yol açan bu kararlara itiraz başvurularını yapmakla yetinmemiş aynı zamanda bu konulara ilişkin olarak yetkili kurumlar ile resmi

FAALİYET RAPORU

Daire Başkanlığı
İNTERNET

yazışmalar yaparak, Başkanlığın "itiraz" gerekçelerindeki açıklamalarına paralel olumlu görüşlerini almıştır.

Başkanlık re'sen aldığı tedbir kararlarında Anayasanın uluslararası sözleşme hükümlerine bağlı olarak güvence altına aldığı temel hak ve özgürlükler ile ilgili uluslararası kabulleri, ilkeleri, insan hakları sözleşmesine dayalı yükümlülükleri dikkate almakta ve karar sürecini Yargı İçtihatlarıyla oluşan evrensel kriterler çerçevesinde sonuçlandırmaktadır. Başkanlığın bir senelik faaliyet sürecinde re'sen almış olduğu idari kararlardan yalnızca birinin(kumar-bahis) dava konusu olmuş olması da bu kriterlerin uygulanmasındaki titizliğin en önemli kanıtıdır.

Başkanlığın faaliyetine başladığı bir yıllık süreçte "İdari tedbir" olarak re'sen aldığı erişimin engellenmesi kararlarına konu İnternet adreslerinden yalnızca 1 alan adı ile bağlantılı adres hakkında idare mahkemesinde dava açılmıştır. Kumar ve yasadışı bahis kapsamında erişimi engellenen bu İnternet adresi ile ilgili işleme yönelik dava süreci devam etmektedir.

Kumar ve yasadışı bahis ile ilgili olarak açılmış olan bu dava Başkanlığın tedbir kararlarının etkinliğinin değerlendirilmesi ve erişimin engellenmesi uygulamalarının suç türüne göre etkinlik analizine tabi tutulması açısından önemlidir. Teknik olarak erişimi engellenen bir alan adının farklı isimlerle çok kısa süre içerisinde aynı içerikle yeniden yayına devam edebilmesi mümkünse de açılan bu dava Başkanlıkça gerçekleşen ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile koordinasyon halinde yürütülen takibin etkinliğinin tespiti yönüyle önem arz etmektedir.

Özellikle müstehcen içerikli İnternet adresleri ile ilgili olarak somut işlemler bazında gerçekleşmeyen soyut, sübjektif değerlendirmelerin, bu adreslerin Türkçe içeriklerini oluşturan sahiplerince bu güne kadar idari bir davaya konu edilmek suretiyle kayda geçirilmemiş, hukuki zemine taşınmamış olması da manidardır. Değişik platformlarda bu İnternet sitelerinin içerik sağlayıcısı olan kişilere yöneltilen "neden dava açmıyorsunuz sorusuna" yanıt olarak Türk Ceza Kanunu Müstehcenlik suçunu düzenleyen maddesinin "sakıncalı" hükümlerinin gösterilmesi ayrıca düşündürücüdür.

Erişim engelleme kararlarının yoğunluğu(karar sayısı) açısından ilk 3 sırayı Ankara(152), İstanbul(60), Erzurum(5) mahkemeleri teşkil etmekte, kararların ağırlıklı olarak sulh ceza mahkemelerince verildiği görülmektedir.

Erişimi engellenen alan adı/IP sayısı itibariyle; Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi 87 alan adı/IP ile 1.sırada, Aydın Didim Asliye Ceza Mahkemesi 24 alan adı/IP ile 2. sırada ve yine Ankara'dan, Ankara 1.Ağır Ceza Mahkemesi 16 alan adı/IP ile 3. sırada gelmektedir.

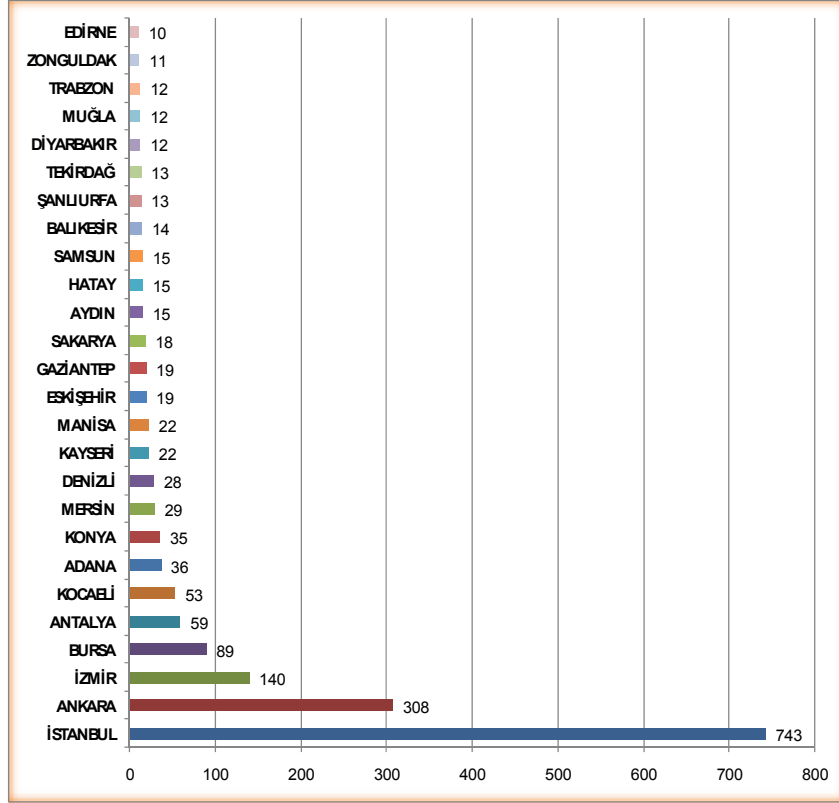
Cumhuriyet Savcıları tarafından alınmış olan erişimin engellenmesi kararlarının ise oldukça az olduğu görülmektedir.

YER SAĞLAYICI İSTATİSTİKLERİ

23.11.2007 ve 18.11.2008 tarihleri arasında toplam yer sağlayıcı başvuru sayısı 1946'dır.

Toplam yer sağlayıcı başvuru sayısı	1946
Faaliyet belgesi düzenlenen başvuruların sayısı	1256
Belge İptali	4

YER SAĞLAYICI BAŞVURULARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

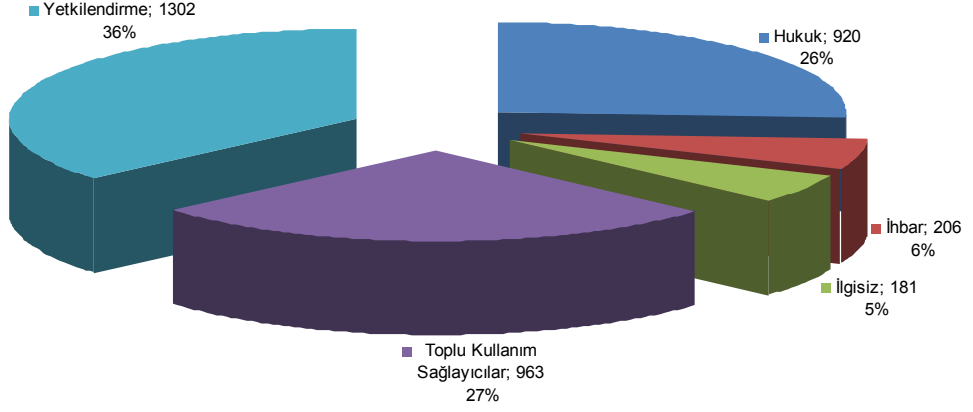

Grafikte 10 ve üzeri başvuru yapan illere yer verilmiştir.

EVRAK İSTATİSTİKLERİ

İnternet Daire Başkanlığı'na Adli ve İdari makamlardan gelen ve işleme tabi tutulan evrakların Başkanlık evrak sistemine girişi ve sonuçlandırılarak APS sistemi ile postaya verilmesi ortalama üç (3) iş gününü almaktadır. Bu süreçte evrak sistem üzerinden ilgili birime aktarılmakta ve elektronik onaylama(imza) ile imzalanmakta ve ilgili makama gönderilerek arşivlenmektedir.

Kasım 2007-Kasım 2008 Döneminde soru@tib.gov.tr 'ye gelen Soruların Konularına Göre Yüzdeler Dilimleri

Toplam Soru Sayısı : 3572

FAALİYET RAPORU

Daire Başkanlığı
İNTERNET

SON NOT

Bu yıllık rapor, bilgilendirme ve değerlendirme amacıyla hazırlanmıştır. Raporun hazırlanmasında Başbakanlık yıllık raporu başta olmak üzere çeşitli raporlardan yararlanılmıştır. Ancak, bire bir alıntı yolu tercih edilmemesi nedeniyle dipnotlara yer verilmemiştir.

Bu rapor, çok kısa bir süre içerisinde tamamıyla Dairemiz teknik imkanları ile tüm çalışanlarımızın özverili ve ortak emeğiyle hazırlanmıştır. Uyumlu ve ortak çalışma becerisini ortaya koyarak katkı sağlayan tüm arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

İNTERNET DAİRE BAŞKANLIĞI

ANKARA- 23 Kasım 2008

FAALİYET
RAPORU

Daire Başkanlığı
İNTERNET